12.08.2020 г. / 13:20:17

Родолюбие

Борбата на българските светци с исляма - цялата статия

ЕТО КОЙ СЪХРАНИ СПАСИТЕЛНАТА ХРИСТИЯНСКА ВЯРА, БЪЛГАРСКОТО ИМЕ, НАРОДНОСТ, САМОБИТНОСТ, ОБРАЗОВАНИЕ, КУЛТУРА И ЕЗИК ПРЕЗ ВЕКОВЕТЕ:

"- Отче, защо така мълчиш и седиш вглъбен в себе си?

Свети Пимен му отговори:

- Чедо, недоумявам, какво да ти кажа... ето, застана пред мене покровителят на нашия манастир с пастирски жезъл в ръцете, облечен в светла войнишка дреха, и ми рече: "Виждаш ли тия градове и села и овци, които нямат пастир?" Казах, че виждам. **Тогава той ми рече: "Всички те ще погинат. Затова ме изпрати Господ Бог Вседържител Иисус Христос да ти кажа, че ти ще им бъдеш пастир."** И ми даде жезъла, който държеше в ръката си, и ми рече:

"Побързай, помогни им! Аз ще бъда с тебе, не бой се!" Това, като рече, отиде си. Аз дойдох на себе си и размишлявам: Къде иска да ме прати Бог? Защото не знам, кои са тия градове и села, а и свети Георги не попитах. Помоли се на Бога и ти, чедо, да ми открие видението.

След като рече това, ученикът си отиде в манастира.

Преподобният започна прилежно да моли Бога и свети великомъченик Георги за това. **Един ден по време на молитва пак му се яви свети Георги, както по-рано светло облечен и му рече:**

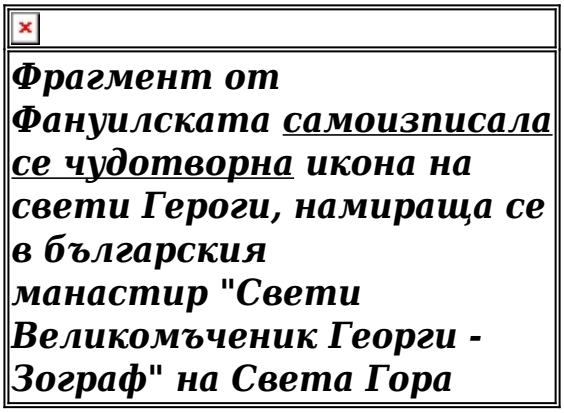

Фрагмент от Фануилската самоизписала се чудотворна икона на свети Героги, намираща се в българския манастир "Свети Великомъченик Георги - Зограф" на Света Гора

- Защо недоумяваш и се бавиш? Градовете и селата са твоето отечество с околностите, а жителите им са овцете без пастир. Прочее, иди и ги утвърди в Христовата вяра, обнови църквите им и съгради манастири! Ето, Бог вложи в сърцето на султана благоразположение да даде на християните свобода да си градят църкви!

Това като рече, стана невидим. Свети Пимен стана, помоли се, отиде в манастира и изповяда всичко това на един прозорлив старец, който му каза, че всичко му е открил Бог:

- Затова не се бави! Вземи благословение от светите наши отци, помоли се на Бога и на светия Негов раб, храбреца великомъченик Георги, поклони се на неговия чудотворен

образ и отивай!

Той направи тъй, както му рече прозорливият старец: взе благословение от игумена и хвана пътя заедно с един свой ученик Памфилий. Манастирските братя го изпратиха до границите на манастира, разцелуваха се, благословиха се и се завърнаха с плач, задето се разделяха със светия отец.

Като пристигна в своето отечество, той започна да говори на християните словото Божие, да ги утвърждава в Христовата вяра и навсякъде да строи църкви: защото, както му рече великомъченик Георги, получи се заповед от султана, християните в ония краища безпрепятствено да си строят църкви. Християните като овци без пастир с хиляди идваха при него като при свой пастир, носеха своите болни и обзети от нечисти духове и оздравяваха само с възлагане на неговите ръце. Обиколи целия софийски край, съгради в градовете и селата 300 църкви и обнови 15 манастира, сред които и Черепишкият манастир на река Искър, и събра много манастирски братя, постави им игумен и всичко нареди по образеца на Зографския общежителен манастир.

Името му се разнесе навсякъде заради многото чудеса, които вършеше. Затова идваха при него от околните краища Видин и Доростол (Силистра) да чуят словото Божие и да излекуват своите болни. **И го молеха да посети и техните градове и села и да утвърди християните в Христовата вяра, защото мнозина бяха забравили да почитат истинския Бог и се бяха предали на суеверие, а други се отричаха от Христа и приемаха учение, противно на християнството (*мохамеданството - б.р.*).**

Като чу това, преподобният напътства братята със словото Божие, тръгна и обходи всички села, утвърждаваше

християните със слово, лекуваше недъгавите и болните им, зидаше църквите им и така стигна в Суходолския манастир, който беше разорен. Той го обнови, събра братство, постави им игумен, даде им общежитиен устав и им заповяда да не отстъпват от светоотеческите правила, редовно да изпълняват службите, а можещите да не се ленят да утвърждават във вярата Христовото стадо, защото те са солта на земята и ще отговарят на Страшния съд Христов за всяка погинала душа.

Оттук премина чак в Доростолския край. **Жителите като чуха, че е дошъл в тяхната страна, се стичаха при него от всички села и носеха своите недъгави за изцеление, които преподобният лекуваше с докосване на своите ръце и ги утвърждаваше в Христовата вяра със словото Божие**. Когато беше в село Червена вода, родители донесоха своя единороден син слепороден и го молеха да се помоли за него да прогледа. Той вдигна очи към небето, заплака, на колене се помоли Богу и като стана, направи калчица, помаза очите на слепия и той веднага прогледа. Слепият повече не пожела да се върне при родителите си, но помоли преподобния да го постриже в монашество и да го облече в монашески дрехи. Свети Пимен склони на неговата молба, постриго го и той тръгна след него.

Когато беше все още в оня край, му се яви свети великомъченик Георги и му рече, че е дошло времето да отиде при Господа, затова нека побърза да се завърне в Черепишкия манастир, защото Богу е угодно там да почине от своите трудове. След това видение той тръгна по същия път, по който беше дошъл, като продължаваше да проповядва и да утвърждава християните в Христовата вяра. Пристигна в Суходолския манастир, събра всичките братя, настави ги със словото Божие и им каза, че му е дошло времето да си отиде от тоя живот, но те да пребъдват, в което са призвани и да не престъпват клетвата, която са дали пред Бога, когато са

приемали ангелския монашески образ. Като ги настави по такъв начин, причасти се със светите Тайни и тръгна на път. А братята с плач и ридание се разделиха със светия свой отец, задето не ще го видят вече и не ще се наслаждават на неговите хубави слова.

Като пристигна в Черепишкия манастир, тежко се разболя и узна, че е дошло времето му да отиде при Господа. Затова свика цялото братство и го поучи със словото Божие, причасти се със светите Тайни и предаде духа си на Бога. Лицето му се просвети и блесна като слънце."

16.11 по еретическия, †03 ноември по православния календар - Св. преподобни Пимен Зографски

„**П**ри помохамеданчването на Смолен и областта му турците избиха много мъже, жени и деца, които не склониха да приемат мохамеданската вяра. Много вдовици и малолетни сирачета от двата пола, които не можаха да избягат в Райково, бяха принудени да нощуват из горите, изнемощели от глад и безсъние. **Много от тях бяха застигнати от турските орди и подложени на най-мръсни деяния, които може да извърши само потъналият в невежество турчин. Тия мръсни дела не мога да ги опиша - устата ми се схващат. Но ще настъпят светли дни и за това измъчено българско племе**. **Нека то знае до каква безнравственост е паднал завоевателят турчин и каква варварска религия е разпространявал**.

Епископ Висарион Смоленски преживя в село Райково една година. **Турците обаче търсеха сгодно време да го погубят, та да няма кой да поддържа борческия дух на българите, защото те бяха отпаднали духом от сполетялото ги зло**. Помощ не идваше отникъде другаде и само епископ Висарион ги укрепваше във вярата и надеждата,

че това зло ще мине и ще настъпят пак добри дни.

В ранното утро на 29 юли 1670 г. епископ Висарион Смоленски бе тръгнал, придружен от 10 души охранители, всички на коне и добре въоръжени, от Долно за Горно Езерово. Но ненадейно в долината се появи голяма въоръжена чета от турци. След тежък и кървав бой турците заловиха живи епископа и неговите охранители. Те ги обезоръжиха, вързаха им ръцете назад и бързо ги поведоха към Смолен, за да не би да ги застигне християнската чета, да ги освободи и люто да си отмъсти.

В Смолен по заповед на властта най-първо с добро и кротко се помъчиха да убедят епископ Висарион да приеме мохамеданството и по този начин да откупи живота си, понеже смятаха, че щом той се съгласи на това, много скоро и останалите българи християни безропотно ще последват примера му. Епископът отговори: “**Човек, който има любов към божествената истина, е непоколебим във вярата си. Смъртта ми ще ме направи безсмъртен пред Бога**”.

Тогава **турците го съблякоха и го оставиха съвсем гол и започнаха да щипят тялото му с нарочно приготвени клещи, като късаха парчета живо месо. Епископ Висарион изтърпя тия адски мъки, без да се уплаши и без да моли за милост. Кръвта ручеше от тялото на този истински мъченик. След това най-немилостиво го биха с железни пръчки, докато епископът склопи очи и падна в несвяст. След като го свестиха, турците го мушкаха с ножове и режеха късове от тялото му, сложиха на главата му нажежен ръжен и се гавреха с него**...

Най-сетне един освирепял турчин излезе от тълпата и с остър нож го прободе в гърдите. Турците злобно се нахвърлиха върху него с камъни и обезобразиха тялото

му.

Те заповядаха на охранителите на епископа да изкопаят гроб в една от градините, близо до хорището на Смолен, и там погребаха мощите му. Така на 29 юли 1670 г. умря мъченически Смоленският епископ Висарион.“

11.08 по еретическия, † 29 юли по църковния календар - Св. свещеномъченик Висарион Смоленски

„От запазената летописна бележка на Митрополит Симеон Попович за негово посещение в Рилския манастир в края на същата година, се вижда стилно обработен почерк и подпис на високограмотен българин и архиерей.

Историческата обстановка в това време се характеризира с масирано турско насилие над българското население и особено над българското духовенство. Османската империя воюва на два фронта - с Руската и Австрийската империи. По това време някъде започва и организирана съпротива срещу турците в Самоковска мирополия. Център на заверата е Долнолозенския манастир "Свети Спас", а ръководител и главен инициатор - митрополит Симеон Самоковски, подкрепян от висши духовници, воглаве с Ипекския сръбски патриарх, под чиято диоцеза в това време е Самоковската митрополия. Седалището на митрополит Симеон е в Дупница, поради липса на голям храм в града. По това време в Самоков се е служило единствено в Бельова църква. Около 20 юли 1737 година той е арестуван от турците, митриполитският дом е ограбен и разбит, а свети Симеон, окован и хвърлен в тъмница, където е измъчван 23 дни. **Около 18 август Самоковският митрополит, окован във вериги и с железни гюлета на краката, с оскубана брада и коса, целият в кръв и рани е отведен в София.**

В същото това време, по заповед на Али паша Кюпрюлюоглу са обесени около 350 свещеници, монаси и софийски граждани. Пред него застанал и Самоковският митрополит, като главен организатор и водач на заверата срещу султана. Затворен в турските казарми и измъчван в продължение на три дни, бил заведен под бесилото зад църквата "Света София" на 21 август и обесен. Когато го окачили на въжето, се строшило дървото. Втория път се скъсало въжето. Едва на третия митрополитът издъхнал. Тялото му висяло три дни, когато въжето отново се скъсало. Али паша забранил погребение в София.“

03.09 по еретическия, † 21 август по православния календар - Св. свещеномъченик Симеон Самоковски

"**В**еднъж чул един турчин да хвали християнството и да разказва, как жена му се изцерила от лудост по молитвите на св. патриарх Нифонт. Яков много се заинтересувал от това и отишъл при патриарха.

Разговорът, който водили, така трогнал душата му, че той раздал всичкото си богатство и се оттеглил в Светата Атонска гора. Там възобновил запустелия Иверски скит "Св. Йоан Предтеча" и заживял под ръководството на някой си старец Игнатий. **Яков се подвизавал така усърдно и достигнал такова високо духовно съвършенство, че бил удостоен с небесни откровения: били му показани райските обители и адовите тъмници, започнал да прониква в тайните чувства и мисли на своите посетители. Господ го удостоил и с дара на чудотворството: по молитвата му във възобновения скит потекла изворна вода, която оттогава и досега се нарича "агиазмата на св. Яков"; на два пъти съсъдът за масло се самонапълнил по неговите**

молитви; с молитвата си изцерил един ватопедски послушник, обхванат от бяс; веднъж низвел дъжд от небето във време на суша; друг път напоил жадни пътници с потеклата но неговите молитви изворна вода...

Накрая пожелал да отиде в света, за да проповядва благочестие. Последвали го и учениците му. **Навсякъде народът се стичал да получи от него благословение и да слуша проповедта му. С молитвите си вършел и много чудеса**...

Рано сутринта 18 турски войници обкръжили църквата и заловили стареца Яков с двама негови ученици - дякон Яков и монах Дионисий. Турският бей разследвал дълго преподобния ту с увещания, ту със заплахи, ту с изтезания, но като не измерил в него никаква вина, хвърлил го в тъмница за 40 дни, докато съобщи за него на Високата порта и получи оттам разпореждане. **След известно време дошла от султан Селим заповед да представят светеца с неговите ученици в Одрин, за да ги съди сам той.**

Султанът строго ги разследвал. Преподобни Яков спокойно говорил само истината. Султанът заповядал да бият него и учениците му с бичове. От преподобния не се чули ни дума, ни стон. После стягали главите им с винтове. От това мъчение светецът никак не пострадал, но на дякон Яков изскочило едното око. Междувременно султанът узнал, че старият мъченик пророчески предсказва бъдещето и на шега попитал св. Якова: "Аз още колко години ще живея?" Преподобният отговорил: "Девет месеца!"

Пророчеството му (в последствие) се сбъднало. За да намери достатъчна причина да убие невинните, озлобеният

султан изпратил при тях в затвора един свой паша да им задава въпроси за Христа и за Мохамеда. **Преподобни Яков дръзновено изповядал, че само Иисус Христос е истински Бог, което вбесило султана и послужило като повод за нови жестоки мъчения: разкъсвали телата на мъчениците, разбили челюстите им, рязали ремъци от кожите им и след това поливали раните им с оцет и сол, били ги жестоко с бичове, горили с огън бедрата им. По този начин ги мъчили 17 дни. Най-после султанът ги осъдил на обесване**.

Преди да бъде изпълнена присъдата преподобни Яков застанал между учениците си и ги поканил да се помолят за света и за Църквата като благодарят на Господа, че ги удостоил да наследят небесното царство. И тримата паднали на земята и се поклонили на Бога. После преподобни Яков извадил три скрити частици от животворящите Христови Тайни и с тях причастил себе си и учениците си. Тогава вдигнал ръце и очи към небето и със силен глас извикал: "Господи, в Твоите ръце предавам духа си!" И веднага, за почуда на всички, тихо починал.

Това станало на 1 ноември 1520 г. Някои християни откупили честните им мощи и ги погребали с почести. Над техните гробници в неделните и празнични дни се явявала светлина и ставали чудеса..."

14.11 по еретическия, † 01 ноември по православния календар - Свв. преподобномъченик Яков Костурски и двамата му ученици дякон Яков и монах Дионисий

"Георги го попита: “А кой е добрият живот, за който ми говориш?” Той отговори: “Най-напред добрата вяра и после телесната чистота”. Но Георги пак рече: “Добре каза: добрата вяра! Но чистотата каква трябва да бъде?” Оня отговори: “Често да се миеш.” Георги го попита: “Ако човек живее в блуд и прелюбодеяние, в преяждане и пиянство, и върши с тялото си всяка една страст, Бог приема ли такива в рая?” Като не искаше да свидетелства истината на своето учение, агарянинът рече: “Наистина Бог такива не приема, а ги изпраща в мъката, ако умрат сред такива дела, без да се обърнат с велико покаяние.” **Георги каза: “Право отсъди! Всичките султани и паши, съдии и бейове, както виждам сега, са поробени от тези нечисти дела и зле загиват без покаяние до края на живота си, както ти сам каза.”**

Агарянинът пак рече: “Но Бог бива умоляван с милостини и прощава греховете. Погледни нашите султани, паши и бейове колко джамии, мостове и чешми създават на човеците заради Бога!”

Георги отговори: “Цар Соломон чрез Светия Дух говори “На нечестиви жертвата е гнусота пред Господа”. Виждам, че множество султани и бейове от векове са направили много добрини, но са погинали и са забравени поради неверието им най-вече от вашия род**; а в нашата вяра царе и архиереи и просто хора от Христа дори до днес се оказват свети и праведни и телата им от много години са запазени цели и невредими и раздават изцеление на пристъпващите към тях с вяра и прогонват демони (ако**

не вярваш, ела с мене да ти покажа краля Стефан Милутин в този град, който лежи в ковчега си като току-що заспал, и чиито мощи изпущат благоухание като крин, и повярвай, че той е свят и ние всички, които изповядваме същата вяра като него, сме праведни") - как прочее ме учиш да отстъпя от истинската вяра, която води към Бога и която ни прави наследници на небесното царство?..

Съдията рече: "Нашият началник Мохамед е говорил с Бога и от Него е приел и ни е дал закон." **Георги отговори: "Не може да бъде Мохамед да е говорил с Бога! Защото, когато Бог слезе на планината Синай, под планината стоеше множество еврейски народ и трепереше от страх, като Го гледаха да слиза с мълнии и огнен облак, и Той повика Моисей и разговаряше с него. После, когато се роди Христос, дойдоха персийските царе, водени от звездата, и му се поклониха. А Сам Христос извърши много дивни чудеса пред всички - слепи просвети, прокажени очисти, болни изцери, мъртви възкреси, вървеше по водата като по сухо. И още: когато се възнесе на небето от планината Елеон, там присъстваше множество народ с Майка Му и се чудеха, като Го гледаха, как се възнася на небето на облак. И в оня час дойдоха два ангела, облечени в бяла дреха и казваха на народа така: "Тоя, Когото виждате да се възнася от вас на небето, пак ще дойде да съди живите и мъртвите и да въздаде всекиму според делата", и които не вярват в Него, всички ще загинат! А за вашия Мохамед кой видя и кой чу на кое място е говорил Бог с него? Или какво знамение извърши в живота си? А ние знаем добре, че не Бог му е говорил, а сам си е написал лъжливото учение и плътското мъдруване, и го предал на човеци неопитни във вярата, които го приели и вкоренили в**

сърцата си… намери ви вас неопитни и без никакво писание или закон преди неговото идване и нищо незнаещи от Божественото писание, и пося във вас своето плевелно учение, като се нарекъл пророк и вратар на рая. А рай нарекъл плътското сладострастие и казал, че в рая ще има блудно смешение и много други нелепости написал и книга създал, която уж била паднала от небето, от Бога, когато той спял. Него именно вие приехте като ангел Божий, който сам за себе си свидетелства. Пророците не са пророкували за него, както са пророкували за Христа. Нито пък той е извършил чудеса, както Христос е извършил. Нито пък някой е видял, когато получавал от Бога своята книга, както цялото множество народ видяха Моисей. И защо е необходимо много да говоря? Аз не го приемам нито за пророк, нито за светец, нито за праведник! Всички, които вярват в него, нека ги постигне неговата съдба! А аз съм си Христов и тук, и в бъдещия век!"

… Те му рекоха: "Разбери, не така бърже ще те преселим от този живот! А много ще страдаш, докато издъхнеш."
И **започнаха да го тикат в огъня, така щото цялото му тяло се изприщи. И пак го върнаха и рекоха: "Но, Георги, нима не усещаш този огън?" А той рече: "Да, не го усещам, понеже Творецът на огъня и огъня превръща в роса. А вас, окаяните, и този огън може да изгори, и бъдещият. По благодатта на Христа аз не се боя нито от този огън, нито от бъдещия!"** Като чуха казаното, пак го бутнаха в огъня, и така до **три пъти го тикаха в огъня и пак го изваждаха. Като се убедиха, че не ще успеят, окончателно го хвърлиха посред кладата** и така светецът легна в огъня възнак, прострян към изток. След като прогоряха връзките на ръцете му, той вдигна дясната си ръка, прекръсти се със знака на честния кръст и извика с глас:

“Господи Иисусе Христе, в Твои ръце предавам духа си!”

24.02 по еретическия, † 11 февруари по църковния календар - Св. мъченик Георги Софийски Нови

Един от тамошните турци, виждайки нейната преголяма хубост, уязви се в сърцето си...

И ето - един ден, когато Злата излезе с някои жени вън от селото да събира дърва, разбра това онзи агарянин, сговори се с други турци, **отиде там, хвана я и я отвлече у дома си**. И най-напред започна да подмамва светицата с много обещания и клетви, **като се стараеше да разколебае волята й и да я обърне към своята вяра. Заричаше й се, че ако тя се потурчи, ще я вземе за своя жена**. Сетне започна да я заплашва, че ако не се вслуша в думите му, ще я подложи на големи мъчения. Но Злата - наистина златна по име и на дело, макар внезапно попаднала в беда, като слушаше това, никак не се побоя, но призова в ума си на помощ името Христово и с голямо мъжество и дръзновение отговори:

> "**Аз вярвам в моя Господ Иисус Христос и на Него се покланям. Само Той е мой Жених и няма да се отрека от Него никога, дори хиляди страдания да ми причините и да раздробите тялото ми на късове**."

Знаейки, че жените умеят по-добре от мъжете да измамват, предадоха светицата на своите жени, като им заръчаха да си послужат с всякакви средства и с всякакви хитрости, за да я убедят. И те, като взеха при себе си мъчениците, какво ли не направиха, какви ли коварства не употребиха, **с какви ли магии не си послужиха**, за да надвият девицата! Така цели шест месеца се

мъчеха да обърнат благословената към своето **зловерие**, но напразни останаха усилията им, защото блажената стоеше утвърдена върху непоклатимата скала на Христовата вяра.

Тогава повикаха родителите и сестрите на мъчениците и със страшни заплахи им заповядаха да склонят дъщеря си да се потурчи. Ако ли не сторят това, зарекоха се, че нея ще убият, а тях жестоко ще мъчат и ограбят. Като дойдоха при мъчениците родителите и сестрите й (защото страхът ги принуждаваше да вършат това, което не искаха), направиха всичко, което можеха, за да смекчат нейната по-твърда и от диамант душа. Плачейки, те нареждаха:

> "Пресладка дъще, смили се над самата себе си и над нас - твоите родители и сестри, защото заради теб всички ни заплашва гибел! Отречи се от Христа поне привидно, за да избавиш и себе си и нас, а Христос е милостив и ще ти прости този грях, сторен по принуда и насилие."

Тук нека всеки от нас размисли колко силна и трудна беше борбата, която дяволът повдигна, за да разколебае мъчениците. Но дерзайте, възлюбени! **Силата Христова победи и в тази борба и разруши дяволските козни.** Защото разумната и крепкодушна Злата, сърцето на която гореше от любов към Христа, се издигна над плътта и кръвта, над законите и пределите на естеството. И като се обърна към своите родители и сестри, тя изрече тези достойни за удивление премъдри слова:

- Вие, които ме принуждавате да се отрека от Христа - Истинския Бог, не сте вече мои родители и мои сестри. Вместо вас Баща ще ми бъде моят Господ Иисус Христос, майка - Пресветата Владичица Богородица, а

сестри и братя - всички светии.

О, великодушно мъжество! О, истинска любов към Бога! О, мъдър разум, достоен за небесни похвали! Наистина, братя, изпълни се над светата словото на божествения Давид: "*Баща ми и майка ми ме оставиха, но Господ ще ме приеме.*" (Пс. 26: 10)!

Когато друговерците и най-вече онзи зъл похитител на девицата видяха, че усилията им бяха напразни, и че не можаха да отвърнат Злата от Христовата вяра нито с хитростите, нито с другите средства, които бяха употребили, **оставиха накрая ласките и думите настрана и започнаха да мъчат светицата. Най-напред цели три месеца всеки ден я биеха с тояги, после деряха ремъци от кожата й и ги оставяха да висят пред очите й, та дано се уплаши, като ги гледа. Кръвта подобно на река се лееше от девическото тяло на мъченицата и обагряше земята около нея. И накрая с нажежен ръжен пробиха главата й - от едното ухо до другото, така че дим излезе от носа и устата й...**

Не търпейки да бъдат победени от едно момиче, те толкова се ожесточиха и разяриха, че окачиха Христовата агница на една дива круша и се нахвърлиха върху нея с ножовете си, режейки на късове светото тяло на девицата.

Така прекрасната Злата, изпитана и блеснала като злато, очистено в горнилото на мъченията, предаде светата си душа в ръцете на своя безсмъртен Жених и прие двойния венец на девството и мъченичеството. Сега тя ликува и се весели в небесните селения заедно с мъдрите деви и с всички удостоени с награда от Бога. Застанала отдясно на своя Небесен Жених Христа, тя царува заедно с Него във вечни

векове. А многострадалните девически мощи на мъченицата някои от християните тайно взеха и погребаха с почит и благоговение. По нейните молитви и ние да бъдем удостоени с Царството небесно!"

31.10 по светския, †18 октомври по православния календар - Св. великомъченица Злата Мъгленска

"Този нов Христов поборник и добропобеден мъченик беше от един голям град на България, който се нарича Шумен...

Прочее този Райко беше златар по занаят, живееше и работеше занаята си в центъра на Шумен, и беше на около 18-годишна възраст, много красив на лице, още по-красив по душа, а по вяра и любов към Христа: най-горещ и най-твърд...

срещу неговата работилница имаше една турска къща, чийто домовладика имаше неомъжена дъщеря. Тя, като гледаше неизречената хубост и красота на хубавия Райко, изяждаше се в сърцето си от сатанинска любов и цялата гореше от обич към него,..

Един ден слезе и пристъпи малко от портата и извика Райко да дойде при нея.

Той не разбирайки умисъла, отишъл и застанал вън от портата. Тя му казала да се приближи, за да й вземе мярка от пръста, та да й направи златен пръстен-печат. Хубавият момък се приближил и колкото той стоял със страх и стеснение, толкова тази развратница, новата Египтянка, с безсрамие и наглост сатанинска го задърпала с всичката си сила, за да го вмъкне в дома. Райко със сила си измъкнал ръцете от нейните, а тя – със сила отблъсната, паднала по гръб. И веднага, както в древност оная Египтянка, превърнала любовта в омраза, започнала да крещи колкото могла, и така наклеветила пред присъстващите Райко, който бил достоен за безбройни

похвали, че дръзнал уж да изнасили нейната моминска чест.

Голяма клевета! Агаряните го грабнали и го завели пред съдията. Съдията под влияние на бащата на момичето взел две решения: или да се потурчи и да я вземе за жена, или ако това не желае, да бъде бит, докато умре от побоя. Попитаха блажения Райко кое от двете избира, а той отговорил, че предпочита смъртта, отколкото да се отрече от Христа. Всички го уговаряли, а повече от всички го уговарял бащата на момичето, като казвал, че му прощава дързостта, само да се потурчи и ще го направи свой зет и ще го има като свой син – наследник на имота му. Но не можаха да променят мисълта му – той само това казвал: „Християнин съм, християнин ще умра!“

Решението на тиранина беше да умре под ударите на побоя. Биеха го безмилостно, докато паднаха ноктите на нозете му. Но смятайки, че съвсем не са успели да променят мисълта му за да приеме тяхната вяра, не го оставиха, а го вързаха за мишците с въже и го окачиха нависоко и така окачен, прекара остатъка от оня ден до вечерта. Тогава го откачиха, пак много ласкателства, но и с много различни изтезания го заплашваха. Обаче напразно се трудеха суетните безумци…

След два дни го изведоха от затвора, провериха го по разни начини и понеже мисълта му си оставаше твърда и непоколебима, пак го окачиха за мишците до вечерта. На следния ден пак го изведаха и пак много ласкателства и обещания, а след това страшни закани и заплахи. Но блаженият нито ласкателствата и обещанията им прие, нито пък от заканите им се уплаши, а през цялото време имаше една защита в устата си: **„Християнин съм! Няма да се потурча!**“

Трети път го окачиха за мишците, после поставиха под него мангал и като обръщаха мангала насам – натам, разпаленият огън топеше и изтощаваше тялото му. Продължаваха да го принуждават да се потурчи, **обещаваха да му излекуват раните и да го направят велик Ага ако се потурчи. Но мъченикът само това отговаряше: „Вярвам в Христа. Християнин съм. Няма да се потурча!“**

Но колкото светецът оставаше твърд във вярата, толкова посрамените мъчители се ожесточаваха. Прочее, измислиха друго, по-сурово изтезание. **Разрязаха над пъпа му кожата на корема и изрязаха оттам един ремък от пъпа до гърлото и друг отзад пак до гърлото. Одраните места осолиха изобилно с влашка сол, а после го гориха със запалени свещи безмилостно и несъстрадателно**. Кой няма да се потресе пред тяхната жестокост и зверосърдечие?! Кой няма да се удиви на действително дивната и свръхестествена издържливост на мъченика?! Кой няма да се изуми пред Божията сила, която в немощта на тялото на този деликатен и нежен юноша се проявяваше?! **Но понеже нямаше какво друго да му сторят враговете на Кръста и понеже Подвигоположникът Христос не беше съгласен той повече да страда, затова в оня час Мюфтията издаде нареждане да престанат изтезанията и да го обезглавят. И така, беше обезглавен и се съедини с духовната безсмъртна Глава, Иисус Христос, за да съжителства и съцарува с Него**."

27.05 по еретическия, †14 май по православния календар - Св. Райко Шуменски

"Свети Михаил живял по време на царуването на Михаил III. По произход той бил българин и се родил в град Потука (*предполага се, че това е днешният Батак – б.р.*). Знатните родители на Михаил принадлежали към числото на първите български християни...

По това време етиопците и агаряните вдигнали война срещу Гръцкото царство и се насочили към столицата му. В защита на Отечеството излязла голяма войска и посрещнала многобройните агарянски войски. Като видели обаче че етиопците и агаряните ги превъзхождат по сила и са готови да ги надвият, гърците избягали в планините и се скрили на безопасни места.

В гръцката християнска войска се намирал и свети Михаил Воин заедно със своя отряд. Той не се изплашил от неприятеля, не се обърнал в бягство, а непрестанно укрепявал и ободрявал своите хора. Като видял всеобщото бягство на гърците, той се просълзил, паднал ничком на земята и се молел на Господа за спасението на християните. След свършването на молитвата, със своя отряд той неудържимо се устремил срещу неприятеля и се врязал в самия център на етиопците и агаряните, като жестоко поразявал враговете без всякаква вреда за себе си и отряда си. В същото време на помощ на християните се вдигнала внезапно буря:

мълнии и гръм поразявали и плашели враговете така, че всички те се обърнали в бягство. С Божия помощ свети Михаил разгонил всички врагове, а сам той и отрядът му останали съвършено невидими.

Като благодарил на Бога за даруваната победа, той разпуснал войската си и сам с няколко слуги се отправил обратно към дома си...

След известно време предал с мир блажената си душа на Господа.

При гроба на свети Михаил започнали да се извършват много чудеса и изцеления на идващите с вяра болни.

След много години, по време на Второто Българско царство, българският цар Калоян превзел град Потука и решил да пренесе мощите на свети Михаил Воин в своята българска столица, Търновград. Като чул за приближаването на светите мощи, българският патриарх Василий излязъл с цялото си духовенство и гражданите да ги посрещне с кръстен ход, свещи и кадилници. Българският цар и патриархът взели светите мощи, пренесли ги на ръце и ги поставили в съборния патриаршески храм."

05.12 по еретическия, †22 ноември по православния календар - Св. Михаил Българин воин

Свети Аврамий Български. Стенопис от Успенския Княгинин манастир. гр. Владимир. XVII в.

ПРЕДСТАВЯМЕ ВИ ЗА ПЪРВИ ПЪТ ПРЕВЕДЕНОТО, ПОДРОБНО ЖИЗНЕОПИСАНИЕ НА ГОЛЕМИЯ НАШ СВЕТЕЦ АВРАМИЙ БЪЛГАРСКИ, КОЙТО Е МЪЧЕН И УБИТ ЖЕСТОКО ОТ НАШИТЕ МЮСЮЛМАНСКИ СЪНАРОДНИЦИ ВЪВ ВОЛЖСКА БЪЛГАРИЯ *(ДНЕС ТАТАРСТАН)*.

СЛЕД ПРЕВОДА ПУБЛИКУВАМЕ И КРАТКОТО БЪЛГАРСКО ЖИТИЕ, СЪДЪРЖАЩО МНОГО ВАЖНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА НАШАТА ИСТОРИЯ, ИДЕНТИЧНОСТ И ВЯРА:

Този богат и знатен търговец живял във Волжска България в края на XII в. и началото на XIII в. Живота му силно се отличавал от този на много от неговите земляци и сънародници. Той бил човек необикновено състрадателен, милостив към бедстващите и давал свои богатства за нуждите на страдащите. Посещавайки руските градове и общувайки с търговците там, той дълбоко се заинтересувал от християнската вяра. **По Божий Промисъл благодатта се докоснала до сърцето му, и познавайки истинската света**

Христова вяра, той приел Свето Кръщение. Така този търговец станал християнин и получил ново име, с което е и записан в страниците на Книгата на живота – Аврамий (никъде не е записано името му преди Кръщението). След Кръщението, носейки светото евангелско слово и водейки християнски начин на живот, той започнал апостолска проповед сред своя народ. И както до приемане на християнството Аврамий съчувствал и страдал за бедствията и лишенията на ближните, така и след приемането на спасителната вяра Христова **той започнал да скърби в душата си за духовното бедствие на своите сънародници, незнаещи истинския Бог на небето и земята, открил ни се чрез Единородния Свой Син в Светия Дух, и за произхождащото от това незнание безредие и безпорядъчност на нравите** (Ин.**17**:3; Рим.**25**:31). Вдъхновен от света ревност по светата вяра и от братска любов към нечестивите си съплеменници, Аврамий, бидейки по търговски дела в столицата на Волжска България – Велики Болгар, по време на панаира "ага базар", вместо това да се занимава с търговия и да придобива временни земни блага, започнал да благовести на своите сънародници за вечните нетленни блага, преподавайки им проповед за Христа Богочовека, „разпнал се доброволно за нас, възкръснал от мъртвите и със слава възнесъл се с плътта си на небето“, за безначалния Негов Отец и за съвечния на Отца и Сина Всесвят Дух.

Българите се изумили, чувайки християнска проповед от своя единоплеменник и бивш единоверец. Неговите съотечественици не само не се вслушали в проповедта на светия мъж, но дори се ядосали на проповедника, особено когато видели неговата непреклонност да се откаже от християнската вяра, което те многократно го съветвали. Тъй като Аврамий бил обичан и уважаван от всички, те започнали спокойно да го убеждават да остави Христовата вяра. **Когато**

лъстивите им уговорки не подействали на изповедника Христов, започнали да го заплашват с отнемане на имуществото. На тези заплахи блажения отговарял, че за Христа Спасителя той е готов да се лиши не само от имотите си, но няма да пожали и живота си.

Свети Аврамий Български. Икона от Русия. Края на XIX в.

Тогава започнал побой. Били Аврамий така жестоко, че на мъченическото тяло не останало здраво място: „яко не бытии на нем места цела и неуязвленна“ (от акатиста на мъченика).

Опитвали се да го заставят да мълчи, да се отрече от Христос, но това било напразно. Тогава българите, разярени като зверове, затворили свети Аврамий в тъмница и държейки го без вода и храна, с много мъчения продължили да искат отричането му от християнската вяра.

Доблестният страдалец за истинската вяра не изнемогнал в мъките, но укрепяван от благодатта Божия, още повече се утвърдил в светата любов към Изкупителя на света. Виждайки неговата непреклонност, озлобените друговерци го отвели извън града и близо до един кладенец на брега на Волга му отсекли първо ръцете, после краката и накрая главата.

Така на 1 април *(ст. ст. – б.р.)* 1229 г. изповядвайки истинската вяра, отишъл при своя Небесен Отец този милосърден и искрен човек Божи. Муромските руски търговци, които станали свидетели на събитията, погребали мъченика в отделено гробище, „където погребвали всички християни“.

Господ скоро наказал жителите на Велики Болгар за кръвта на Своя угодник със страшен пожар: „... скоро изгорял онзи велик град с многото му несметни богатства!“

При гроба на българина много скоро започнали да се случват знамения, които послужили за повод да започне почитането му като светия. Слуха за тези чудеса се разпространил из цяла Православна Русия.

В 1230 г. при благоверния владимирски княз Георгий Всеволодович се явили посланици на волжските българи, които искали мир, след шест годишна война с Русия.

Княз Георгий се съгласил, и веднага след сключването на мира отправил пратеници при българите, които да вземат мощите на светия мъченик Христов Аврамий. На 9 март (*ст. ст. – б.р.)* те били пренесени в град Владимир, в Княгининския манастир (където и до днес се съхранява частица от тези мощи).

Малко преди безбожната октомврийска революцията, в църквата на село Българи, в Русия, били дадени древния образ на светия мъченик с частица от неговите мощи и стара дървена ракла.

Храма "св. мъченик Аврамий Български", град Болгар

Тези светини били изгубени в годините на богомерзкия комунизъм. Съхранила се само фаланга от единия пръст на дясната ръка, която била скрита и запазена от жителите на селото.

Днес тази частица от мощите на свети Аврамий Български се намира в храма на неговото име, построен в град Болгар.

Господ прославил Своя угодник с много чудеса, ставащи по молитви му при неговите мощи. Било забелязано, че мъченика има особена благодатна сила за ходатайство пред Господа за болни деца. На Аврамий Български се молят и за покровителство в търговията и в предприемачеството.

Българското житие на свещеномъченик Аврамий Български (1229 г.)

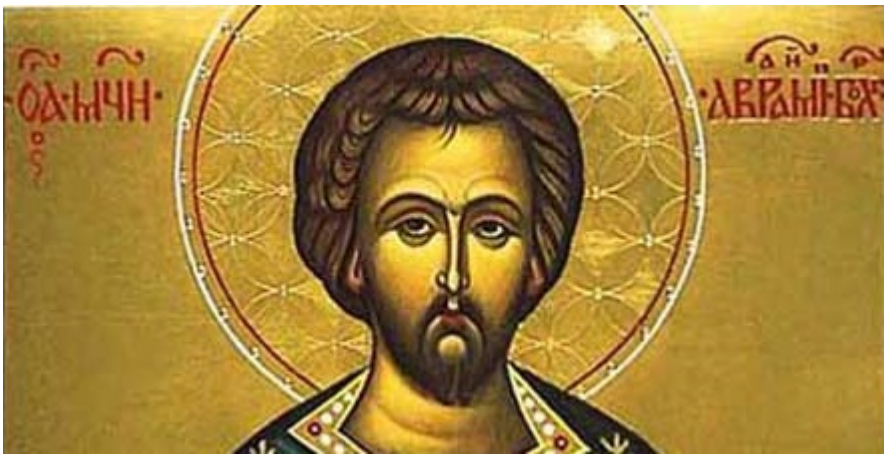

След като Стара велика България на канес Кубрат станала арена на кървави междуособици между привържениците на рода на Кубрат и синовете му – Дуло и мощния род Ашина, една част от старите българи, во главе с големия брат на нашия първовладетел Есперих – Батбаян, се покорили на Ашина и скоро тяхната държава започнала да се нарича Хазария, макар жителите й да знаели, че са българи и езикът и обичаите им останали български до края на съществуването на Хазарската империя.

Друга част се оттеглила на югоизток и в поречието на реките Волга и Кама основали Волжка България или Волжски Болгар. Днес само името на река Волга пази паметта за величието на тази българска държава. В десети век владетелят на Волжски Болгар бил подлъган да приеме исляма от пратениците на Арабския халифат, под предлог, че арабите ще построят много крепости и с войска ще помогнат на волжките българи да се отбраняват от своите доскорошни събратя хазарите.

Мъченик Аврамий се родил във Волжка България и бил възпитан в мохамеданската вяра, която изповядвали неговите сънародници. Той бил богат човек и се занимавал с търговия. Бил привикнал към светските блага, но винаги оказвал гостоприемство на странници и бедни.

По Божията воля Аврамий се убедил в лъжливостта на мохамеданското учение и в истинността на християнската вяра и станал истински християнин. Изповядвайки Христовата вяра, той станал омразен за своите сънародници-мюсюлмани. Веднъж като отишъл за търговия в град Велики Болгар,

започнали да го убеждават, а после и да го принуждават да се отрече от Христа. Аврамий не се поддал на заплахите. Тогава го затворили в тъмница за дълго, а по-късно, като видели неговата непреклонност, отсекли му първо ръцете, после нозете и накрая - главата.
Свети Аврамий загинал мъченически на 1 април 1229 година. Християните в града благоговейно погребали тялото му в християнското гробище на Велики Болгар.

След смъртта на св. Аврамий Великият град на българите изгорял почти до основи. Руските летописци отбелязали, че Господ е изпратил тези пожари за наказание за невинно пролятата кръв на мъченика.
Виждайки, че на гроба му стават чудесни изцеления на болни християни, хората разказали за това на княз Георги Всеволодович. След една година тялото на мъченика било пренесено в град Владимир, където князът и семейството му, Владимирският епископ Митрофан, духовенството и народът посрещнали мощите на св. Аврамий и ги положили в църквата "Успение на Пресвета Богородица" на 6 март 1230 година.

Паметта на св. Аврамий Българин се почита от нашата Църква от древност.

14.04 по светския - † 1 април по църковния календар - Св. свещеномъченик Аврамий Български

„**К**ато пораснал и станал юноша, той твърде много заприличал - с красотата на лицето си и със своето целомъдрие - на древния Иосиф.

Когато Георги станал на двадесет и пет години, **турците започнали да се опитват да го привлекат към своето нечестие. Те му говорели:**

- Георги! Остави християнството и приеми нашата

вяра. Приеми Божия пратеник Мохамед и нашия закон.

При това турците насила слагали на неговата честна глава чалма, каквато те обичайно носели и с която влизали в своите молитвени домове. Но светият им отговарял така:

- **Не подобава на нас, християните, да подражаваме на вашите нечестиви обичаи и да носим на главите си чалми. Не ни подобава на нас да се отричаме от Христа, истинния Бог, Твореца на небето и земята, и да се лишаваме от плодовете на светото Кръщение. Кажете ми: мога ли аз да вярвам на Мохамед, който не е бил изпратен нито от Бога, нито от Божиите пророци, нито пък от Божиите апостоли, а е бил само един военачалник, и то военачалник на сатанинския полк, който издига знамената на дявола? Ето, дори и вие самите не знаете в какво вярвате. Самите вие сте отстъпили от истинския път**.

Изобличавайки така турците, свети Георги започнал дръзновено да изповядва Христа като истински Бог, Създател и Творец на всичко съществуващо - видимо и невидимо, земно и небесно.

А след това, като заплюл в лицето нечестивците и ги нарекъл безбожници, светият хвърлил чалмата на земята и започнал да я тъпче с нозете си, говорейки сам на себе си:

- О, Георги! Защо се бавиш? Христос те призовава при Себе Си!

Турците, като се разгневили, хванали светеца и нанасяйки му жесток побой и обсипвайки го с ругатни, го повлекли към техния съдия. Изправили го пред съдията и му казали:

- Ето тоя хули и се подиграва с нашата вяра.

А съдията, поразен от красотата на лицето му и от неговия мъжествен вид, отначало се опитал да го прелъсти с обещания:

- Ако се отречеш от Иисуса Христа, Когото вие наричате Син Божий, и ако се подчиниш на заповедта на самодържеца Селим и изпълниш неговата воля (защото на този Селим много царства се подчиняват), ти ще получиш за това много дарове и всевъзможни почести от нашия цар и ще бъдеш поставен за началник на всички воеводи във великия град Средец.

Но **Христовият мъченик отново изповядал Господ Иисус Христос и изобличил турската вяра пред многочислената тълпа, която се била събрала**. **Тогава мъчителят се разярил и наредил безмилостно да бият светията с тояги. Георги бил мъчен жестоко, така че цялата му плът била разкъсана от тоягите, а от многобройните му рани обилно се леела кръв**. Но без да обръща внимание на това, той не показал ни най-малко намерение да се подчини на нечестивата царска повеля.

Тогава **съдията заповядал да режат кожата му на ивици от главата до нозете и получените рани да бъдат обгаряни със запалени свещи, от което тялото на мъченика така пламнало, че не се виждало лицето му, а плътта му се топяла, както восъкът се топи от огъня. Но Христовият мъченик доблестно понасял страданията, призовавайки и изповядвайки името на Господа Иисуса Христа**.

След това мъчителят заповядал на войниците да развеждат мъченика из града, при което да бият барабани и да крещят:

- Не хули Божия пратеник Мохамед и не се подигравай с мюсюлманската вяра, която той ни предаде!

А светията се молел на Христа Господа и увещавал турците да повярват в Христа.

След това нечестивците натрупали голяма клада насред града, като възнамерявали да изгорят светеца. Христовият мъченик Георги бил заведен на мястото, приготвено за неговото изгаряне.

Но изнемогвайки от раните си, той паднал на земята, без да може да издаде глас, само устните му се движели, призовавайки помощта на Господа. А **турците, като взели светията, още жив, го хвърлили в огъня**. Така завършил своя страдалчески подвиг Христовият мъченик Георги. Нечестивците изгорили в огъня и много кучета, та християните да не могат да разпознаят мощите на мъченика. **Но Бог прославил Своя угодник: внезапно върху това място се спуснал облак, загърмяло, засвяткали светкавици и се излял проливен дъжд, който загасил огъня, така че от кладата не излизал вече и дим. Турците, изплашени от това толкова дивно чудо, се разбягали. А дъждът продължил да вали до падането на нощта**.

Когато настъпила нощта, над мястото, където било изгорено честното тяло на мъченика, се явила огромна ярка светлина, която озарявала всичко наоколо. Тогава протоиереят на съборната църква, посветена на свети великомъченик Георги Кападокийски, се отправил заедно с останалите християни при съдиите и като им дал пари, измолил тяхното разрешение да вземе честните мощи на светия мъченик и да ги погребе според християнските обреди. След като съдиите дали съгласието си, свещеникът отишъл при митрополит Иеремия и му разказал всичко за светия мъченик. Митрополитът, бързо и с голяма вяра, съпроводен от целия свещен клир и от много христолюбиви човеци, с псалмопения и със запалени свещи и

кандила, се отправил към мощите на светия мъченик. **Като разровили пепелта на мястото, над което сияела светлината, християните намерили честните мощи на светия мъченик Георги Нови, които били останали незасегнати от огъня**. В същото време костите на кучетата се били превърнали в пепел.

По местата, където Христовият мъченик бил развеждан из града и където била капала неговата кръв, през нощта се явявала светлина, подобна на светлината от запалена свещ; и това било видяно от всички християни.

Като взел честните мощи, митрополитът ги положил в ковчег в храма на свети великомъченик Георги Кападокийски. Там, по Божията благодат, те подавали изцеление на всички, които с вяра пристъпвали към тях. Днес не е известно къде се намират те.

А Христовият мъченик Георги пострадал в българския град Средец, където бил и израснал възпитан. Мъченическия си подвиг той приел в 7022 година от сътворението на света, а от Рождението на Бог Слово - 1514 година,..“

08.06 по еретическия, † 26 май по църковния календар - Св. великомъченик Георги най-нови Софийски

„Той отиде и направи, както беше научен. Влезе и дръзна смело. А попадна и на оня час, когато всички агарянски първенци бяха събрани. И започна да говори така: "Преди петнадесет години получих рана на това място и от онова време дори досега обикалях много, но раната си не можах да излекувам. Затова дойдох пак тука, за да я излекувам". Съдията го попита, каква е била неговата рана и какво иска от тях? Мъченикът отговори:

"Раната ми е тази.. . Когато бях малко момче, по незнание се отрекох от християнската вяра и изповядах вашата вяра, но никога не й служих, а всякога съм живял по християнски, понеже се намирах в християнски места. Но когато дойдох на възраст, познах злото, което съм извършил, като съм се отрекъл от моята свята вяра. И понеже гледах на него като на рана върху моята душа, обиколих много места, за да я излекувам с покаяние, като молех моя Бог Христа, моя Творец и Създател да ми прости това съгрешение. Обаче моите помисли никога не млъкнаха когато си мислих за размера на съгрешението, което извърших, като се отрекох от истинската моя вяра и изповядах вашата лъжлива вяра. Впрочее, сега изповядвам с дръзновение пред всички вас, че съм си християнин, и се отричам и проклинам вашата вяра!"

И едновременно с това сне зелената чалма, която носеше на главаса си, и я хвърли пред тях. Те, като видяха тази негова дързост, стояха безгласни. Но един от тях, честолюбив ревнител на своята вяра, преди някой друг да каже нещо, рече на мъченика: "Какво правиш, човече! Вземи и положи на главата си тази свещена вещ!"

А мъченикът като чу, че я нарича свещена, взе повод за това и я поруга, и я унижи, и много нещо каза против Мохамеда, които нито уста може да изговори, нито ухо да слуша, както отпосле съдията разказвал на един свой близък християнин.

Затова всички завикаха: "Тоя човек не подобава да живее повече!" И веднага заповядаха да го хвърлят в тъмница и краката му да стегнат в клада до второ нареждане. Така го изгониха навън, и го биеха, и обиждаха, докато дойде

градоначалникът с четирима войници, които го поеха и го отведоха в тъмницата Муселима. Там блаженият седеше и се кланяше. Тогава един агарянин му говореше някакви обиди. А друго някакво наказание не му наложиха в тъмницата.

Едни християни го разпитваха за името и родното му място, но той отговори, че е от Велико Търново и че се именува Матей. Не каза своето име Онуфрий, за да не създаде съмнение, че е монах и да разследват от кой манастир е, и къде е бил преди да пристигне на остров Хиос.

Като излязоха първенците от джамията и пак обмениха мисли, възприеха мнението на един заточен там паша, и всички в един глас го осъдиха на смърт. Заповядаха веднага да го доведат от тъмницата и накратко го разпитаха. Понеже неговата мисъл си оставаше неизменна, заповядаха да бъде обезглавен и тялото му да бъде хвърлено в морето. Заповядаха да бъде хвърлена в морето даже и пръстта, на която би капнала мъченическа кръв. Никой християнин да не смее да вземе нещо от тялото на мъченика.

След такова постановление го изхвърлиха от съдилището. Понеже мъченикът мислеше, че там близо ще го обезглавят, искаше да коленичи. Но палачите го отведоха по-далеч на един хвърлей камък и му казаха да коленичи. Но той отиде по-долу, където преди беше обезглавен и свети мъченик Марко, предварително пита и намери онова място и коленичи там. Магерът (готвач) на затвора Муселима веднага го посече с меч, който влезе в шията му до три или четири пръста. Мъченикът наклони глава и падна на земята без да потрепери с нито един член на тялото си. А друг един, който стоеше по-настрани, му нанеседруги две рани и го довърши. Всичко това стана в продължение на пет часа. Беше се стекло голямо множество християни мъже, жени и деца, и гледаха посичането на мъченика, макар и да не беше разгласено по

целия град. Преподобномъченик Онуфрий завърши свещения подвиг на своето мъченичество на 4 януари 1818 година, петък, деветия час на възраст 32 години. Всички се почудиха на неговата мъдрост и мъжество. Разправят, че лицето му, което преди било изнурено от подвизи, след мъченичеството получило израз на някаква небесна радост и благодат.“

17.01 по еретическия, † 04 януари по църковния календар - Св. Онуфрий Габровски

„... крясъците на разярената турска тълпа надделели и въпреки съда и законите, без да чуват заплахите и изискванията на главния старшина, те грабнали божествения Дамаскин и го повели към бесилото. **Само едно средство му оставало да се избави от незаслужената смърт - да се отрече от Христа и да признае Мохамед. Но страдалецът въпреки ласките и обещанията на турците, които на три пъти му предлагали всевъзможни блага и наслаждения, ако се отрече от своята вяра и приеме техния закон, и въпреки очевидната смърт, спокойно отговарял: “Аз съм се родил християнин и християнин ще умра! Водете ме където щете!”** Тогава го довели на лобното му място с вързани назад ръце.

Докато турците се готвели да го обесят, той изпросил от тях позволение да се помоли на Господа. Те не му отказали това. Светият мъченик се обърнал на изток, помолил се, прекръстил се и заявил на убийците, че е готов да умре. Тогава го обесили.

Така свети Дамаскин получил страдалчески венец. Впрочем Божият гняв скоро сполетял бесните му убийци. След неговата кончина, плувайки по Дунав, те се удавили и по този начин още тук на земята получили заслуженото си наказание за невинната кръв на свещеномъченика Дамаскин. Пострадал в 1771 г. По неговите молитви да ни спаси Господ! Амин.“

29.01 по еретическия, † 16 януари по православния календар - Свещеномъченик Дамаскин Габровски

„**С**вети Георги се родил през 1407 година в София. В християнската вяра и благочестие го възпитали родителите му...

Когато навършил 30 години, се озовал в завзетия от турците град Одрин. "който някога беше блажен град, защото имаше християнско население, а сега е нещастен, защото гъмжи от заблуда, както преди когато го владееше нечестивия род на езическите елини", както уточнява житиеписецът.

Там на 26 март 1437 година мъченикът Георги пострадал заради искрената си вяра в Господ Иисус Христос. Как станало това?

Турчин-оръжейник, при когото св. Георги отишъл да му оправи лъка, похулил християнската му вяра. Уверен в безкрайния блажен живот с Бога, св. Георги без страх изповядал и защитил вярата си. Турците го заловили, увещавали, заплашвали и жестоко измъчвали. Осъдили го на смърт - първо го проболи с нож, а после го изгорили на клада.

От житието на друг софийски светец - Георги Нови Софийски, се разбира, че мъченическият подвиг на св. Георги Софийски е бил известен в родния му град.“

08.04 по еретическия, † 26 март по църковния календар - Св. мъченик Георги Софийски Стари

"**Б**лаженият Йоан бил родом от България, млад на възраст, около 18-годишен, красив на лице, а бил и грамотен. При някакъв случай, който го сполетял, отрекъл се — уви! —

от Христа. Но после след малко време дошъл в съзнание на стореното зло, разкаял се и като тръгнал от родното си място дошъл в Св. Гора и останал във великата Лавра на св. Атанасий… Но понеже го гризяла съвестта поради отричането от Христа, което извършил, ходел всякога мрачен, скръбен и мълчалив, така щото с външния си печален вид показвал на зрителите, че е преживял някакво голямо злополучие.

Прочее, един ден под предлог, че ще отиде в своето родно място, **тръгнал и отишъл в Цариград, дето си наложил турски червен фес на главата и обул червени обуща на краката, и в този си вид влязъл в джамията "Св. София", дето започнал да се кръсти и да прави поклони по християнски. Като го видели агаряните, възмутили се и се спуснали върху му и строго го запитали, защо прави това. А той приснопаметният безстрашно изповядал, че е християнин и като християнин прави своя кръст и се покланя на Христа, Който е Син Божий и Бог.**

Агаряните се помъчили по разни начини да го обърнат, но не намерили начин. Накрая, като видели непреклонността на неговото убеждение, обезглавили го вън от двора на поменатата джамия, и по този начин приснопаметният получил на 5 март 1784 година венеца на мъченичеството от Христа Бога нашето, Комуто подобава слава и власт във вековете! Амин!

18.03 по еретическия, † 05 март по православния календар - Св. мъченик Йоан Българин

"След като се причастил със светите тайни Христови, св. Лука се облякъл като турчин и се отправил при кадията (съдията). Той разказал иносказателно как насила са го потурчили, открито се отказал от богопротивното мохамеданство и изповядал християнската вяра. Нито ласките и обещанията на мюсюлманите, нито заплахите с мъчения не могли да разколебаят твърдия юноша в неговата решителност да умре за Христа.

Турците го били жестоко и го хвърлили в затвора, като му оковали нозете в клада. В това време по всички църкви се молели за мъченика. Митрополитът на острова и старецът Висарион успели да му изпратят в затвора светите Тайни Христови за последно причащение. Накрай **съдията видял непоколебимата твърдост на Лука и го осъдил на смърт чрез обесване. Когато палачът надявал примката на шията му, казал: "Изповядай Мохамеда, великия наш пророк и ние ще те пуснем!" Светият мъченик отговорил: "Вярвам в моя Господ Иисус Христос и само на Него се покланям!"**

Св. Лука бил обесен на 23 март 1802 г на 16-годишна възраст. Светото тяло на мъченика три дни останало да виси на бесилката, но през всичкото това време то си оставало бяло и благолепно, излъчващо необикновено благоухание. Подир трите дни турците привързали на шията му голям камък и тялото било хвърлено в морската глъбина, но вместо да

потъне, то останало заедно с камъка върху водната повърхност. Когато настъпила нощта, християните го намерили на брега и го предали на земята с подобаващи почести. Останалите дрехи на преподобномъченика получили целебна сила и от докосването до тях болните получавали изцеление."

05.04 по еретическия, † 23.03 по църковния календар - Св. преподобномъченик Лука Одрински

„...**С**рядата подир Томина неделя, 22 април, на разсъмване агата заповяда на своите силни слуги да го мъчат най-жестоко, по какъвто начин изнамерят и както могат, **така че до вечерта да го намери или потурчен, или мъртъв от многото и различни изтезания**. Като заповяда това, яхна коня си и отиде на гуляй с приятели. Като получиха заповедта и от желание да угодят на своя ага, слугите поискаха да се покажат още по-жестоки и звероподобни, та се напиха, за да не изпитват никакво състрадание и съчувствие при изтезанията на мъченика, и след това се заловиха с мерзкото дело. **Първо нагорещиха толкова железа, колкото бяха на брой мъчителите, и горяха безмилостно една по една всички части на тялото му дълго време, насилвайки го да изповяда тяхната вяра**. А подир това силно обгаряне на цялото му тяло те заедно вдигнаха един много тежък пън, който се намираше в затвора, поставиха го върху гърдите му и много го насилваха да изповяда тяхната антихристова вяра. **Но мъченикът направи обратното - свободно изповяда Господа Иисуса Христа и призова Неговата божествена помощ по молитвите на светия славен великомъченик Георги (понеже всичко това ставаше на 22 април, в навечерието на Гергьовден), а тяхната вяра и всичко, което тя учи, безстрашно поруга и похули**. Тогава онези още повече пламнаха от гняв и понеже бяха

обгорили цялото му тяло с нажежените железа и нямаха какво друго да му сторят, затова с голяма ярост извлякоха езика му навън и го изгориха с нажежено желязо, толкова страшно и безмилостно, че половината част, до която стигна желязото, изгоря, а другата половина от страна на гърлото така изсъхна, че той стана съвсем няма. И понеже нямаше вече език да говори и да изрече тяхната вероизповед, каквото беше цялото им желание, искаха да изтръгнат съгласието му със знаци и с кимване на главата. Като не стана и това, мъчиха го зле дълго време и повредиха едното му око. Две неща имаха за цел: едното - да могат да променят убеждението му и да приеме тяхната вяра; другото - ако това не стане, да го умъртвят с мъчителна смърт. Отчаяни в първото, вдадоха се във второто - да го умъртвят според заповедта на агата. И беше по-лесно да го умъртвят, като го обезглавят, но надеждата той да се обърне ги караше много часове с много усилия и с много изтезания да правят това, което в един миг можеше да стори мечът. **Най-сетне, като свещен венец на мъченическите страдания, донесоха бакърен тас, страшно нажежен, и го поставиха на мъченическата глава; това, като край на всичко, го удостои с небесни нетленни венци. Понеже, щом му наложиха нажежения тас, той стана като мъртъв - бездиханен и неподвижен**; щом го видяха такъв, мъчителите го оставиха непогребан, за да дойде агата и да го намери умрял, както бе заповядал...

Агата, като се завърна от своето развлечение, не попита онази вечер нищо за мъченика. А на сутринта Йоан пак дойде в конака и като застана до прозореца на затвора, разговаряше с мъченика на висок глас. И мъченикът му отговаряше също така високо. Агата, като чу гласа на Лазар, го позна. Затова гневно повика палачите, на които беше заповядал да го изтезават, и им рече:

- Какво направихте вчера с оня гяурин? Нали ви заповядах

или да го заставите да се потурчи, или да го умъртвите?

Те му отговориха:

- Да, оставихме го мъртъв, бездиханен.

На това той рече:

- Ами защо сега говори свободно и изглежда читав? Значи се подигравате с мен, лъжете ме, че сте го изтезавали!

За да не излязат лъжци и да не бъдат наказани от агата, бяха принудени да му разкажат и опишат едно по едно изтезанията, които му причиниха. Но онзи продължаваше да не вярва и по никакъв начин не искаше да повярва, ако не са останали белези от раните. Но когато го доведоха и видя изгорения език, цялото тяло - наранено, главата - обезобразена, а окото - повредено, увери се и счете за дело на Божията сила сегашното му добро състояние, но не го освободи, може би, за да не изгуби парите, които му бяха обещали. Но и не го уби веднага, а започна да му говори с голяма кротост, мъчеше се да промени убеждението му с лъжливи ласкателства, като му обещаваше, че ако се потурчи, ще му даде 40 овце, което му стига, за да се ожени, и му предлагаше други различни подаръци. Но храбрият Христов поборник счете всичко това за смет и изповяда дръзновено пред всички, като каза:

- **Аз се покланям на единия Бог в три Лица и Нему служа. Както съм кръстен в Негово име и съм станал християнин, така в Негово име съм готов и решен да умра, и нищо в тоя свят не може да промени моето убеждение**!

Накрая агата, като се убеди, че обръщането му е невъзможно, и като се обезнадежди напълно, издаде присъда да го обесят. Случайно там беше един турчин от остров Хиос, който много допринесе за смъртта на мъченика, като каза:

- Не си губете времето, понеже такива като него са много упорити и не променят убежденията си. Имаше един подобен на остров Хиос (Св. новомъченик Марк Хиоски († 5 юни 1801 г.) и не се намери начин да променим убеждението му, но той показа такава упоритост и накрая с такава готовност се устреми към смъртта, като че ли отлетя във въздуха...

истинският Христов приятел Лазар, поведен към мястото за изпълнение на присъдата, молеше от срещаните християни прошка. Агаряните пък не преставаха по целия път да го скланят да се потурчи. А той се подиграваше на тяхната несмисленост и казваше:

- Нека тъй да бъде! Сега след малко ще видите! (Това чули някои християни и като не разбрали, че той говори подигравателно, много се смутили).

Но когато стигнаха на определеното място, той отново показа своето божествено убеждение, като изповяда Христа дръзновено. И християните се възрадваха твърде много и прославиха Бога, а агаряните се огорчиха и получиха вечен позор, защото наистина останаха удивени от храбростта и мъжеството на мъченика. Понеже Лазар виждаше как никой от неверните не се осмелява да му метне въжето на шията, а принуждаваха християните да го сторят, които пък по никой начин не се съгласяваха да станат палачи на мъченика; та казвам, като гледаше това, светецът, за да освободи християните от това насилие, сам този храбрец с видима радост метна примката на шията си със своите благословени ръце, и като стъпи на един кош, увисна на бесилото. И така славно предаде в Божиите ръце своята свята душа на 23 април 1802 г., на възраст около 28 години.

Присъствуващите християни забелязаха и говореха с недоумение и удивление за това, как светите му мощи три пъти се вдигнаха и спуснаха с въжето без човешка ръка, като

че ли се снемаше и качваше някакво кандило. После **остана на бесилото неподвижен до вечерта, с лице обърнато на запад, и сутринта - все така, докато изгря слънцето. А когато слънцето изгря, той неочаквано се обърна и погледна към него. Това привлече вниманието дори на агаряните, ала те сметнаха, че е знамение мъртвецът да стои едно денонощие обърнат на запад и после внезапно да се обърне на изток, затова веднага го обърнаха и завъртяха на запад. Но тозчас (о, чудо!) той пак се обърна с лице на изток. Нечестивите пак го завъртяха към запад, но мъченикът отново се извърна към изток. И туй стана не само веднъж, и дваж, и триж, но много пъти**. Затова един турчин, като почна да негодува и да ругае светеца, рече:

- Ината, който имаше като беше жив, има го и мъртъв!

И взе нож, проклетият, та удари светите мощи посред глезена и веднага свръхестествено изтече малко кръв от тялото му, мъртво вече тридесет и три часа. От нея взе с памук един християнин и като помаза един свой родственик, който имаше дълговременна и неизлечима болест, излекува го чрез благодатта на св. мъченик Лазар. Св. мощи останаха обесени, обърнати към изток, с отворени очи, гледащи надолу към земята. И не само никое от свикналите да налитат на мъртви тела животни, но дори муха, нито някоя друга живинка, не се приближи до тях.

От историите на древните и нови мъченици виждаме как мъчителите са показвали своята ярост към мъченическите мощи и след смъртта на Христовите страдалци. Така и новият мъчител стори едно нечувано, но и съвсем смешно безумие: понеже му хрумна, че християните ще се покланят на мощите на светеца, затова този най-безразсъден човек не позволи да ги снемат от бесилото и да ги погребат в земята. Но желаеше

и настояваше, противно на другите агаряни, да ги остави на въжето, докато се разложат напълно и сами паднат на земята, та тогава - казваше - нека му се покланят християните като на светец. Ала по онова време там се случи един царски човек, който беше разумен, прецени неговото безумие и му обясни, че колкото повече тялото стои там, толкова Лазар ще бъде прославен като победител, а те - посрамени като победени. И така едва го убеди да заповяда на християните да го погребат.

Всичко това за добропобедния мъченик Лазар и неговите свети мощи ни разказа непосредствено от живото предание, както са засвидетелствували пред него очевидци, дошлият на остров Хиос всепреподобен йеромонах Авксентий, човек благоразумен и любознателен, голям ревнител и любител на мъчениците, достоен за похвала, който, като предстоятел на тамошната църква, изследвал всичко точно. Наред с другото ми каза и това: "Учудвах се на мекотата, която имат неговите свети мощи. Познавам други мощи, които остават твърди и съвсем негъвкави. А на благословения Лазар развързах ръцете, които бяха вързани назад, и ги скръстих върху гърдите му без труд, като че ли беше издъхнал в същия миг. Също затворих очите му и така го погребах."

След това отец Авксентий заминал от онова място, а светите мощи останали в земята, докато Бог благоволил да ги открие по следния начин... **Някакви земеделци отишли да погребат друг покойник и без да знаят за гроба на мъченика, отворили тъкмо него. И веднага оттам излязло чудно и неизказано благоухание**. Съобщили това в селото, притекли се благочестиви християни, които били отбелязали мястото на гроба, и като познали мъченическите мощи, пренесли ги в църквата и по съвета на един светогорец от монастира Пантократор, ги поставили под светата трапеза в олтара за слава на Бога, прославян в Своите светци.“

06.05 по еретическия, † 23 април по православния календар - Св. мъченик Лазар Български

„**Т**ой се разгаря от божествена ревност, както някога великият Илия, и отхвърлил далече страха и малодушието, обръща се към оня измаилтянин, казвайки следното: "В кое боговдъхновено писание се намира, о беззаконни, това, което ти днес каза? Не в Закона ли е написано за честния брак: "което Бог събра, човек да не разделя". И още: моят Христос заповяда в своето евангелие да не се оставя жената освен поради [обвинение] в прелюбодеяние. А също и великият апостол Павел, и всички наредби, постановени от светите апостоли и светите отци, една след друга така говорят. **Това християнската православна църква пази и до днес, а многобрачието отхвърля напълно. Аз не зная как ти толкова безочливо дръзна да се противиш на истината и ме поучаваш да последвам лъжата. Не ще бъде**!..

Как и кой може да ме разлъчи от Христос, моя Бог? Аз съм християнин, син на православни баща и майка и с християнската благодат съм наречен при светото кръщение Николай, а **ти си ме счел подобен на себе си и помислил, че аз вярвам напълно на вашите блудни и законопрестъпни пустословия, дошъл си да ме напътиш към пагубната, многогреховна измама**. Не ще стане да се отрека от Христа, моя Бог, навеки!..

... те се събраха заедно в голяма тълпа, понеже се случи в часа, когато техните джамии се изпразваха. **А денят беше петък, както преди малко казахме, и те извършваха**

богоненавистната си молитва. Като някакви вълци те обкръжиха христовото агне и някои от тях го молеха да прекрати онова блажено повествование. Светецът, разпален от още по-голяма любов към Христа, се отрича напълно пред всички от тяхната презряна ерес и наистина я проклина и изобличава; изповядваше достохвално пред всички, че пак е християнин. И **в този миг се изпълни от Светия дух и пъхнал ръка в пазвата си, извади оттам свещената икона на нашия Господ Иисус Христос, осени се със знака на кръста, целуна с вяра пречистия Господен образ и като въздъхна отдън душа, рече така: "Анатема томува, който не вярва в Господа Бога и спасителя наш Иисус Христос и в неговата пречиста Божия майка и не се покланя на техния образ**!" И **с пръст показваше иконата на неверниците**.

О, добра дързост! О, добро дело! О, доблест на храброст на христовия воин! Когато изрече справедливо тези неща, както чухте, без всякакво съмнение, те веднага се нахвърлят звероподобно срещу мъченика и го хващат здраво. **Понеже там имаше множество богоборци, те залавят светеца. И какво ли не правят! Тези го влачат, онези му крещят, онези пък го блъскат; едни за косите, за ушите – други, биеха го с юмрук с все сила по лицето**. И така насилствено го влачеха към мястото за съд и разкъсаха дрехите му на парчета.

Но кой прочее ще разкаже за това, което в този ден се вършеше срещу него от онези? То е известно само на единия Бог. А светецът в това състояние благодареше и хвалеше Бога и сладостно възприемаше сполетялото го заради Христа; и страдаше сякаш в чуждо тяло. Говореше прочее, спорейки с душата си: "Ето, душо моя, време благоприятно, ето деня на спасението! Да отхвърлим тъмните дела, да се облечем в оръжието на светлината и като по светло да вървим

благопристойно" – така ни учи блаженият Павел.

И така мъченикът, изпълнен с богоразумие, се защитаваше чрез молитвите, молейки се наум. А богоомразните агаряни лицемерят един пред друг; усърдни заради вярата си, те се стараеха да покажат по-голямо зло над мъченика, както и нашият Господ в светото си евангелие рече: "Всеки, който ви убива, ще си мисли, че служи на Бога" и така нататък. Така божественият Николай бе измъчван и изправен от беззаконниците пред техния съд; те го клеветяха като хулник и ругател на техния закон и говореха, че е похулил техния лъжепророк...

Когато това незабавно стана, мъченикът застана със светло лице и със спокойствие в душата. Съдията рече: "Редно ли е, човече, толкова хора да бъдат размирени от тебе и ти да унизяваш величието на нашата вяра?" Светецът проговори и каза: "Не аз народа разширявам, но народът – сам себе си, **защото е в съюз с беса и е движен от него**. А ти, ако така безпричинно искаш да ме осъдиш чрез тези зловредни думи, без да съм ти сторил никакво зло, мъчи ме по-скоро с каквото искаш изтезание...

Светецът рече: "Правилно си чул, че съм християнин и не само преди, но дори и до днес,.. понеже пак чрез осенението и промисъла на Всевишния се събудих от смъртоносния сън, изповядвам истинния Христос Бог, а не се отрекох от Христа, както ти казваш – не ще бъде! – но **в Христа се кръстих, в Христа се облякох, за Христа живея и според Христа мисля, и Христов по благодат съм и се наричам**. А **вашите предания, що ти нарече по-хубави и по-нови, да си бъдат при вас! Аз пък, считайки ги за никому ненужна вещ, ще ги отхвърля от себе си и нямам нищо общо с тях**... И нито с вас някога се събирах, нито с вашата молитва с вас се помолих – да не ми се случва! – но християнин

съм, както и преди рекох, и "за Христа съм готов да умра, за да спечеля единия Христос, защото не аз живея, а Христос в мене живее"...

Докато светецът беше воден в тъмницата, той пееше; "Господ е просветление мое и спасител мой, от кого ще се боя? Господ е защитник на моя живот, от кого ще се уплаша? Когато се приближаваха срещу ми, за да изядат месата ми, моите злосторници, оскърбяващите ме мои врагове, те изнемощяха и паднаха. Ако полк се опълчи срещу ми, не ще се побои сърцето ми, ако бран се надигне срещу ми, на Него и аз се уповавам."

Но о, възлюбени! И кой може да каже докрай това, що многострадалният претърпя тогава? Но от многото нека само малкото да кажем, видяно от тези, които тогава се случиха там.

Бяха разкъсали всичките му дрехи със страшен и неистов бой. Свещеното му лице цялото бе обагрено в кръв от многото юмручни удари. Смазван по плещите и по колената с тояги, верният ученик се уподоби на своя учител и възкликваше пророческите думи: "Плещите си подложих за рани и страните си за удари." И така прочее благообразно се оставяше на биещите и никак не им се противеше. И в такова състояние на светеца те стигат тъмничното предверие. И така, едва жив, го хвърлят насред мрака и смрада на тъмницата, а тя е мрачна и съвсем на ада подобна. Силният духом Николай, още щом влезе в тъмничния затвор, разпалва се сърдечно и духът на прозрението, що бе в него, се възбуди, та предрече такъв край на дните си: "Това е покоището на моя земен живот, тук ми подхожда да се поселя чак до последния си дъх, защото пожелах да съм тук заради Христовата чест." И след като беше затворен в дълбоката тъмница, носеше върху си тежки железа заради Христа...

През деня на същото място на съда отново се събират

множество хора, надминаващи по злоба вчерашните, сборище хора, по-жестоки от всички агарянски злини. Съдията, който ръководеше, заповядва да се доведе светецът от тъмницата...

Той застана веднага пред съда, или по-точно казано стоеше всъщност не пред оня [съдия], но пред безсмъртния и превечен, и праведен Съдия, и Царя на Царете и с ум, с разум с него пребиваваше.

– Дали, о Николае – рече съдията, – притеснението в тъмницата не ти внуши някакво разкаяние за всичко, що изрече през изминалия вчерашен ден, или още отстояваш същото?

– Същото и още по-твърдо! – отговори светецът. – **Нима ме счетохте за толкова неиздръжлив, та за малкото притеснение или по-точно – наказание да предам вярата и да се отрека от благочестието?.. аз съм Христов труженик и се стремя да умра за Него, както и Той за мене [умря], и да се прославя с Него, а от вашето учение напълно се отвращавам и [го] отричам като безполезно за мене**...

Докато светецът имаше това наум и се молеше, съдията чуваше вече от народа неочакван укор; и виждайки да се надига жестока кавга, немалки разпри и смутове, рече:

– О Николае, като избереш едно от двете, размисли добре – или да се откажеш от такова изповедание и да мислиш като нас, и от нас почест да получиш, или да пожелаеш смъртта.

И светецът:

– **Научен съм от моя Христос да се не боя от убиващите тялото ми, но повече – от убиващите душата! За мене, о съдия, Христос е живота, а смъртта – придобивка. И двете сами заради Христа, а ако са за Христа, както**

казах, как могат да ме уплашат твоите заплахи със смърт? Заедно с блажения Павел и аз викам ясно – гледай внимателно н вникни с разум! – "Никой не може да ме разлъчи от любовта Христова, ни скръб, ни притеснение и освен тях ни зверове, ни огън, нито меч, ни рани, нито каквито и да речеш начини на смърт!" Преди, докато още не претърпях от вас никакво изкушение, не можахте да [ме] подчините, та сега ли ще [ме] подчините, след като съм се сподобил с толкова голяма Христова благодат и с неговото застъпничество и грижа? А да претърпя заради него смърт от вас, [значи] да ми издействувате венци и царството небесно...

Но докато божието слово беше на устните на светеца, един от намиращите се там убийци удря с голяма тояга светеца по лицето и така му разби челюстта, че от страшния удар изскочи едното око на страдалеца. Не само това, но и хвърлил тоягата, веднага го хваща, поваля го на земята и го тъпчеше безжалостно, като го биеше дълго време с юмрук по главата и по устата. А едновременно го риташе с крака по гърба и по корема, та без малко вътрешностите му да се изсипят. Обзет от крайно неистовство, а още повече – обхванат от бяс, дишайки с яростен пламък, той с една ръка хвана здраво страдалеца за гърлото, а с другата ръка измъкна голям нож и щеше да заколи светеца пред всички, ако не беше възпрян от намиращите се там наоколо и те не бяха го изтръгнали от ръцете на кръвожадния убиец...

Божественият Николай, така сурово и дълго разкъсван люто от удари, понасяше нетърпимите болки, сякаш беше безтелесен, подтикван от бъдещите надежди. И бидейки в такива беди, съвсем не прекъсваше молитвите и псалмопенията. Защото говореше: "Помилуй ме, Господи, понеже човек ме стъпка, нападайки всеки ден, ме притеснява! Всекидневно ме тъпчеха враговете ми, защото са мнозина, отвисоко борещите срещу мене! Няма да се уплаша, аз пък на

Тебе се уповавам." И прочее.

Докато светецът беше в това състояние, сборището на богоборците, които стояха тук отпред, му говореха: "От големи почести и дарове се лишаваш, о окаяни! Като не пожела да се подчиниш, ти си си докарал, прочее, това поради коравосърдечието си." И обидно добавяха и други разни хулни думи. Но доблестният Николай стоеше като непоколебим стълб с раните Христови по себе си и се радваше душевно, без да им отвръща. Поради това те се разпалиха с още по-голям гняв и молеха от съдията [разрешение] да го бият. И можеше да се види, възлюбени, множеството лъжемъдруващи – едни да приготвят камъни, други – тояги и пръчки, а трети – да вадят ножове, ще речеш, че всички едновременно се подготвят за убийството на мъченика. Съдията, като видя това, уплаши се много да не би праведникът да бъде убит, преди да е минал съдът. Той заповядва отново да го хвърлят вързан в тъмница,..

Непреклонният духом и безчувствен Николай, сякаш подготвен за това, се оставя в ръцете им с благоукрасено и безстрастно държание. А **те го грабнаха и го изведоха, влачейки го, на градския път, ритаха го с нозе, хвърляха камъни, удряха с дървета, а някои ръфаха плътта му със зъби**. Дрехите му бяха съвсем разкъсани. Те го държаха пред себе си гол, както се казва. Когато прочее стигнаха до пазара, където наблизо се намираше всечестният храм на светия и велик Христов архиерей Никола, и бяха вече недалече от притвора на оня молитвен храм, той, с вързани ръце, повдигна глава и отдаваше последна почест на великия чудотворец, защото в такава беда не забравяше благочестния [архиерей] Никола...

Множеството хора се събра на тълпи, а пред тях яздеше епархът с приближените си с голяма надменност и високомерие. Те носеха тояги за изтезание и сопи. [Чуваше се]

и вик, размесен с писъка проповедниците вият, а други пък крещят на глас молитвата си. Но предоблестният Николай пропускаше покрай ушите си тяхното старание, а целият беше устремен към Бога и непрекъснато гледаше към [мъченическите] венци. Така се развиваха нещата и мъченикът вече излизаше извън града, но още не беше стигнал до мястото. Един от богопротивните, взел голям камък, тежко нарани светеца в главата, та да усети по-силна болка. Изтече много кръв и свещената му глава се увенча, а раменете на светеца се обагриха сякаш от някакъв червен орар... А светецът след малко достигна до мъченическата арена; той беше на мястото, известно като Три кладенци, намиращо се на запад от град Средец. И понеже там имаше върби, привързват светеца. Някакъв поток бликаше по малко вода под нозете му. Мъченикът мъжествено се приготви за борба, дръзновен и непреклонен. И отново пред погледа му застана споменатият оня мъчениколюбец, молещ с очи светеца за последна молитва. Многострадалният Николай с главата си направи знак за благослов и с радостни очи показа на духовния брат възлизането си от земята на небето. За последен път те се поклониха един на друг, без някой да ги види, защото сякаш по Божие усмотрение ослепяха очите [на агаряните] и те се занимаваха да връзват въжетата по ония дървета. **Светецът вдига очите си към небето и получава, блаженият, божествени видения. Взорът му беше светъл като огън. Шепнейки и молейки се, той добави: "В Твоите ръце предавам духа си!" И докато молитвите му са още на устните, внезапно бива пребит с камъни, както първомъченика Стефан, който някога, след като бе улучен от три големи камъка в името на светата Троица, преклони благодарствено колене. Един от убийците измъкна голям камък от потока, удари светеца с всичка сила по темето и така веднага уби мъченика, а себе си направи мъченикоубиец, от всички по-мерзък**. И така

блаженият Николай положи в божиите ръце душата си, подета и възхвалена от ангел. Но, прочее, при силния оня удар така се случи, че от острия камък половината от горната част на черепа на свещената му глава отскочи далече…

Убийственият народ беснееше над мъртвото и многострадално тяло и не преставаха с обидите си, обикаляйки го като множество псета. Те, както се казва, раздробяваха цялото му тяло. Убийците не оставиха непричастни към това настървение дори децата; и всеки, който не хвърляше камък върху му, беше заплашен с голямо наказание от епарха. Но и така безчинното множество не се успокои от ярост и гняв, а го вдигнаха от мястото. Наблизо там се намираха християнски гробове и се пазеха костите. И като го завлякоха, те хвърлиха там многострадалното тяло на мъченика. Виждаха се, възлюбени, свещените членове на блажения: от камъни смазана главата, цялата надробена и разкъсана на парчета; ръцете и нозете – начупени, пръстите с ноктите – отрязани и всичко от светото тяло слято в една рана. По някое време те спряха, прекратиха и отдъхнаха от убийството. Така те извършиха всичко. А християните гледаха отдалече, радваха се много от душа за победата на мъченика и отправяха достохвално славословие към Христа, който бе дарил такъв поборник на вярата в днешни времена… Но дяволът, винаги ненавиждащ доброто, пак не престана и бълваше с паметозлобие срещу светеца. Той внушава в ума на един от агаряните да изгори с огън останките от тялото на светия мъченик и да лиши християните от желаното. Така и стана. О, пребеззаконен сред беззаконните! О, зъл и суетномъдруващ нрав! Защото бесът в него започна да крещи към народа: "Аз – говореше, – ако искате, ще изгоря останките от тялото му!" И, о чудо! Още неотзвучало словото на оня мерзък старец, остарял в злодеянията си, още с изричането [му], народът донесе много дърва. Той разпалва голям огън и

избира сред онези помощник, нему подобен. И като опънаха ръцете и нозете на светеца, забиха здраво в земята два кола и го поставиха между двата над огнената стихия. Светецът се принесе на Бога сякаш кадило благовонно, жертва за всесъжение.... Когато сложиха на огъня мощите на светеца, димният облак от изгарянето на светите мощи се разпростря по земята и покри първом християните, които гледаха отдалече, както вече казахме. И пак се вдигна оттам, та се устреми към небето право като стълб.

И така прочее многострадалният Николай умря с кончината на мъчението за Христа някъде около 45-тата си година..."

30.05 по еретическия, † 17 май по църковния календар - Св. Великомъченик Николай Нови Софийски

„Мъченикът застанал пред кадията, хвърлил от главата си зелената мохамеданска чалма и с голяма смелост започнал да изобличава тяхната религия и да укорява нейния основател. Агаряните отначало мислели да променят настроението му с побои и затвор. Но като нямали успех, започнали да му обещават всевъзможни блага, високи длъжности и чинове. Мъченикът отговорил на техните съблазнителни обещания:

- И целия свят да ми бяхте дали, пак нямаше да промените моето разположение!

Виждайки непроменимата му мисъл, беззаконниците изпаднали в голям смут и нямайки време да се занимават с изтезания, решили незабавно да му отсекат главата. Защото точно тогава се получил султански ферман, с който се съобщавало, че царството на агаряните се намира в опасност от нападащи врагове и се заповядало бързо да се решават всички големи и малки дела, за да могат да се заемат

с отклоняване на опасността.

Когато мъченикът бил доведен на лобното място, неговата смелост, спокойствие и мъжество хвърлили в изумление агаряните, и никой от тях не смеел да го обезглави. Варварите се засрамили сами от себе си и започнали един друг да се канят, но въпреки това никой от тях не се решавал да обезглави мъченика. Но имало един отстъпник от Христа, известен на всички със своята свирепост и превъзхождащ другите със злобата си - него довели на лобното място и той изпълнил това, което не могли да сторят природните варвари, и по този начин препратили душата на страдалеца при праведния Съдия, за да получи от Него мъченически венец.

Това станало в град Смирна на 25 юни 1810 година, в събота. По молитвите на Христовия страдалец Прокопий да се сподобим и всички ние с вечните блага. Амин.“

08.07 по еретическия, † 25 юни по православния календар - Св. мъченик Прокопий Варненски

„**М**ъчителят пак попита: “…**Истина ли е, което чух за тебе, че се наричаш християнин и че изповядваш Христовото име, а проклинаш нашия Мохамед**?” Мъченикът отговори с кротък и тих глас: “**Истина е, управителю, че изповядвам моя Христос и проклинам вашия Мохамед. Ето ви и вашия фес, който ми дадохте!” Сне феса от главата си и го захвърли пред мъчителя**. Мъчителят, вече силно разярен, пак му рече: “Ти преди беше християнин. И ако си имал намерение завинаги да си останеш в християнството, кой те принуди да отстъпиш от твоя Христос?” Мъченикът отговори: “**Заради моята си немощ отстъпих от сладкия Христа, но сега се кая, и днес Го изповядвам пред тебе с всичкото си сърце и с всичката**

си душа, и с всичката си мисъл, както всички вие виждате и чувате!” Тогава мъчителят побесня и с голяма ярост му рече: “Неблагодарнико, това ли ми плащаш за честта, с която те удостоих?” И повика няколко войници, на които заповяда: “Пригответе фалангата и тояги за тогова, който изповядва Христа!” Те отидоха и приготвиха, както им беше заповядано, простряхаха мъченика на земята и четирима войници дълго време го биха по краката безмилостно, като се сменяха. Но мъченикът не издаде нито звук, само тихо си казваше: “Помени ме, Господи, в царството Си”! Когато престанаха да го бият, мъчителят му каза подигравателно: “Видя ли твоя Христос? Где е сега да ти помогне?” Но мъченикът му отговори: “**Христос Бог е на небето и на земята, и на всяко място, и е помощник на всеки, който Го призовава с вяра. Затова, надявам се, че и на мене може да помогне!” И това като рече, о, велико чудо, скочи на краката си, като да не е бил бит, и ходеше пред тях, славейки Бога, за почуда на агаряните**. Мъчителят заповяда да го затворят в тъмницата и да го оковат в железни вериги. Те така и направиха.

В същата тъмница се намираше тогава много народ, затворен за неплатен царски данък, които свидетелстваха, че всяка нощ виждали над главата на мъченика някакво голямо светило. **А когато се молел на Господа Бога, железните вериги сами се развързвали от ръцете и нозете му, докато завършел своето моление към Бога, а след това сами пак се заключвали**. И това преславно чудо гледаха много нощи, но не всички, а само достойните. И то е твърде вероятно, понеже мнозина и от агаряните свидетелстваха, че всичките тия седем дни в затвора мъченикът не вкусил нито хляб, нито вода, отдето става ясно, че Божията благодат е била с него: не пожелал хляб нито от ръцете на агаряните, нито от ръцете на жена си. Защото, когато тя идваше при него в тъмницата, той я

питаше: “Искаш ли и ти с мене да умреш за Христа, или не?” А тя поради страх от агаряните нищо не му отговаряше, а само плачеше. Поради това мъченикът не приемаше и от нея храна, но се крепеше през ония дни само с Божията сила...

После повика мъченика от тъмницата, постави го пред себе си и започна да му говори ласкателни думи: “Мехмед, аз днес се вразумих по отношение на тебе: понеже си имал нужда от пари, затова си отстъпил от нашата вяра. Моля ти се, сине, не го взимай за зло, дето те мъчихме, понеже не знаехме, че си бил в голяма оскъдица!” И му показа куп злато, като каза: “Вземи тези 40 000 лири; ако още искаш, и още ще ти дам. Избери си в града най-хубавата къща, която искаш! Ето, давам ти злато да я купиш!” Но мъченикът му рече: “**Златото, среброто ти и къщата да бъдат в погибел заедно с тебе! Аз, управителю, едно само молих от Господа и само това искам: да пребъдвам в дома Господен през всичките дни на живота си, да гледам Господнята красота и да посещавам Неговия свят храм**”. Мъчителят пак: “Ти си обезумял, окаяни човече, и не знаеш какво говориш. Но аз ти говоря кротко: Послушай съвета ми и се поклони пак на нашия Аллах и на Мохамеда, докато ти говоря кротко!” Мъченикът рече: “Не съм обезумял, управителю, ами ти говоря истината, че **искам моя си Христос и само на Него се покланям, и за Него искам да умра**!”.

Мъчителят пак му рече: “Ти се мъчиш да ме изпълниш с гняв и ярост чрез тези си думи, обаче аз не искам да се гневя, понеже, както ми се струва, тия думи не са твои, но някой друг те е подучил. Затова, кажи ми свободно, кой те подучи на такива думи и на такава бъркотия?” Мъченикът отговори: “Аз не съм дете, управителю, за да ме учи някой, а съм зрял мъж по възраст. **Никой не ме е поучавал освен само моят Бог Иисус Христос. И Той е, Който ме крепи и вразумява чрез Своя Свят Дух. И не само мене, но и всеки човек,**

който вярва в Него. И Той е Съдия на живите и мъртвите, Чието царство не ще има край, а не твоят Мохамед, в когото ти вярваш”. Тогава мъчителят се разгневи и заповяда на войниците да го бият безмилостно и да го заплюват в лицето. Когато го биеха и заплюваха, войниците му говореха: “Виждаш ли, окаянико и неблагодарнико, как преди беше облечен в скъпи дрехи, докато беше в нашата вяра, а сега си гол, бит и укоряван заради един разпнат Христос?” Но мъченикът им отговори: “Вашият укор и побой аз приемам като радост. Направете ми и нещо повече, ако желаете!”...

когато видяха, че Христовият мъченик Иоан твърдо и непоколебимо пребъдва в християнството, тогава по заповед на мъчителя го доведоха в голямото тяхно съдилище, което на турски се нарича “кадийница”, и **там го изследваха окончателно и попитаха три пъти: “Ти агарянин ли си, или християнин?” Мъченикът три пъти отговори: “Християнин съм и искам да умра за Христа!” Тогава турският съдия изрече и написа смъртната присъда на мъченика. И така, поведоха го вън от града да го обесят на определеното място**.

Светецът вървеше с радост и веселие пред войниците. И когато минаваше през града, препасан само в една риза, обръщаше се надясно и наляво, покланяше се на християните и просеше прошка, като четеше на висок глас богородичния тропар и се молеше така: “Пресвета Богородице, спаси ни! Обхванат от много напасти, към тебе прибягвам да търся спасение, о, Майко на Словото и Дево, спаси ме от моите тежки и жестоки обстоятелства!” Когато дойдоха до бесилото, мъченикът каза на войниците: “Почакайте ме, докато въздам на Господа молитвите си!” Те изпълниха желанието му. Тогава мъченикът вдигна ръцете си към небето и тайно се помоли на възделения Христос Бог, като се поклони три пъти. После се обърна към войниците и рече: “Сега изпълнете заповедта!” Те

го обесиха и той предаде духа си в Божиите ръце.

След смъртта му някои боголюбиви християни видяха нощем над тялото на мъченика огнен стълб, който стигаше до небесата...“

29.07 по еретическия, † 16 юли по църковния - Св. мъченик Йоан Търновски

„**С**вети мъченик Триандафил бил твърде млад, на около 18 години, родом от Стара Загора, и бил моряк. **Пострадал мъченически за своята християнска вяра в Цариград...**

Само два стиха са запазени в чест на мъченика, които преподобният Никодим дава в своя "Синаксар":

Триандафил се яви като нов трендафил,
очервен от потока на своите кърви.

Засега не се знае нищо друго за този наш мъченик.“

21.08 по еретическия, † 08 август по православния календар - Св. мъченик Трендафил Старозагорски

„**...З**апочнали да го бият и да го блъскат, задето презира мохамеданството, и го завели в конака на митничаря и първом го представили на неговия кехая-секретар, като разказвали с крясъци и в преувеличена форма всичко гореказано. Този го разследвал подробно, но **като видял, че въпреки упражненото върху него достатъчно насилие той не склонил да се потурчи, завел го при агата, началник на митничарите. Той го разпитвал с по-големи подробности и първо употребил разни хитрости, като му правил блестящи и големи обещания, за да го привлече. Но след като видял, че обещанията не го смекчават, сменил маската си и започнал да му отправя ужасни заплахи.**

Но момъкът си останал твърд...

митничарят го изпратил при моллата, което значи съдия. Изпратил и петима души турци да свидетелстват против него, че подиграва и хули тяхната вяра. Съдията опитал с различни начини да промени убеждението му, и като не успял, първо му наложил голям бой, а след това го затворил в тъмница, окован в железни вериги. **Извикал го втори път и пак го намерил непроменен, и отново го бил безпощадно с тояги, и го затворил в тъмницата с още по-тежки вериги.**
А храбрият момък всичко понасял великодушно: и побоища, и вериги, и най-безутешна тъмница, несъмнено подкрепен от всесилната благодат на Иисуса Христа...

На другия ден го изправил пред себе си трети път и отново употребил различни начини и хитрости, но всичко било напразно. Накрая, виждайки непреклонността на убеждението му, го изпратил при муселима (върховно съдебно лице в Солунския вилает, бел.ред.), за да бъде подложен на най-сурови изтезания. И **той започнал веднага с много ласкателства, за да го убеждава да се отрече от Христа и да приеме Мохамеда**. И какво ли не му казал? Какво ли не му предложил и обещавал? Поднесъл му веднага като нещо кой знае колко голямо този земемъдрен и суетен човек един чифт сребърни пищови, хубаво украсен меч, кадифено облекло, вносен велур, хиляда чуждестранни флорини (златната монета на Австро-Унгария., бел.ред.); обещал му да го направи най-почетния чохандарин (приближен) и да го има в благоволението си като напълно свой човек - стига само да стане турчин!..

Властелинът, като видял, че по ласкателен начин не постига нищо, употребил насилие: заповядал да го бият силно, и го били безпощадно и жестоко. След това по

нареждане бил хвърлен в тъмницата: нозете му стегнали в дървена клада, на врата му сложили верига, ръцете му оковали с белезници, а под ноктите му забили спици. И почти целия ден не преставали да го измъчват с различни изтезания. А съдията много пъти го извеждал, и така измъчен и окървавен го изправял пред себе си, и постоянно го подбуждал и принуждавал по всякакъв начин да стане мюсюлманин. Но мъченикът си оставал винаги същият и нищо друго не казвал, освен това: “Християнин съм! Не се отричам от вярата си!”

В края на краищата **обезнадеждения управител го изпратил на лобното място, като заповядал да го обесят вън от така наречената Нова порта, поръчвайки на своите хора да не престават по целия път да го подканят, та дано да го спечелят поне накрая. Но мъченикът, вървейки нататък, не стигнал жив до лобното място, а от многото изтезания и мъчения на тялото, агонизиращ на пътя, предал дух** (8 август 1794 г.), като останал докрая в хубавата и сияйна изповед на нашата вяра в Христа Иисуса, на Когото да бъде слава во веки. Амин.“

11.09 по еретическия, † 29 август по православния календар - Св. преподобни Анастасий Струмишки

"**В** 1760 - 1762 година Паисий Хилендарски пише в „История славянобългарска“:

„ В 1750 г. в Битол, гдето седи турският и македонски паша, **турците мъчили и посекли за християнската вяра един юноша, хубав на лице и ръст. Много го принуждавали и мъчили да се откаже от Христа, но той премъдро и смело изобличавал тяхната безбожна вяра**. Битолският владика записал много негови отговори, описал на гръцки език страданията му. И показал Бог велико знамение

над неговите мощи. Името му било Ангел от село Флорина. Тоя свети мъченик Ангел просиял в наше време в българската земя. “

Ангел Лерински е убит в Битоля на 17 февруари 1727 година.

21.11 по еретическия, † 08 ноември по православния календар - Св. мъченик Ангел Лерински

„Този Христов мъченик бил българин от Албания. Когато станал на възраст 40 години, напуснал родината си, дошъл в Цариград и там станал градинар. Един ден, продавайки ябълки на пазара, започнал пазарлък с един турчин да му продаде ябълки. Обаче в пазарлъка неусетно започнали да спорят и да се карат помежду си. Тогава турчинът, за да си отмъсти, наклеветил благословения Христо, че уж обещал да се потурчи. Затова веднага го повлякъл и завел в съдилището на чаушпашата (полицейски пристав, бел.ред.), като представил и лъжесвидетели, че наистина обещал да се потурчи.

Чаушпашата попитал мъченика истина ли е това. Но **той с голяма смелост отговорил, че си е християнин и че такава дума не е казвал, и че по никакъв начин няма да смени вярата си, пък ако ще това да му струва хиляди страдания. Тогава чаушпашата заповядал да го бият силно с тояги. После го вързали и го удряли по главата, докато шурнала много кръв, и тогава го хвърлили в затвора, а краката му забили в клада**.

По това време в затвора бил преподобният Кесарий Дапонтес (който и написал това житие на мъченика) и като го гледал в това положение, съчувствал му. Затова намерил начин да го освободи тайно от кладата и му предложил храна, за да се подкрепи. Но мъченикът не пожелал да вкуси, като казал:

"Защо да ям, когато няма да ме оставят жив? Следователно нека умра за моя Христос гладен и жаден!"

И дал на поменатия Кесарий един брус - точило от челик, който имал в пояса си, като помолил да го даде където трябва, за да отслужат няколко литургии подир смъртта му. **След това извели мъченика от затвора и същия ден - 28 ноември 1748 г. - го обезглавили и така мъченикът получил венеца на мъченичеството от Иисуса Христа, на Когото да бъде слава во веки! Амин.**“

11.12 по еретическия, † 28 ноември по църковния календар - Св. мъченик Христо Българин

---

buditeli.info © 2017